

لايحه که در جلسه علنی شماره (۱۰) روز یکشنبه مورخ ۱۳۹۵/۳/۳۰ اعلام وصول گردیده است جهت بررسی به کمیسیونهایی که ذیلا به عنوان کمیسیون اصلی و فرعی مشخص گردیده است ارجاع می شود:

ردیف	عنوان کمیسیونهای تخصصی	اصلی	فرعی	دلایل ارجاع و مواد مورد بررسی در کمیسیون فرعی
۱	آموزش، تحقیقات و فناوری			
۲	اجتماعی			
۳	اقتصادی			
۴	امنیت ملی و سیاست خارجی			
۵	انرژی			
۶	برنامه و بودجه و محاسبات			
۷	بهداشت و درمان			
۸	شوراها و امور داخلی کشور			
۹	صنایع و معادن			
۱۰	عمران			
۱۱	فرهنگی			
۱۲	قضایی و حقوقی			
۱۳	کشاورزی، آب و منابع طبیعی			
عنوان کمیسیونهای خاص و ویژه				
خ - ۱	تدوین آیین نامه داخلی مجلس			
خ - ۲	اصلی نودم (۹۰) قانون اساسی			
۳	ویژه			

مديرکل تدوين قوانين	اصلی	فرعی	مشترك
معاون قوانين	اصلی	فرعی	مشترك
نظر نهایی	اصلی	فرعی	مشترك

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، طرح ذیل که به امضاء ..... نمر از نمایندگان رسیده است جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌گردد.

مقدمه (دلایل توجیهی):

دهیاری یک نهاد رسمی و قانونی برای اداره امور اجرایی درست است، در حالی که فاقد چارچوب‌های قانونی مصوب است. در آیدهای اردت به دست آمده، عمدتاً در وقت هزینه نمی‌شود، تکلیف جایگاه اداری دهیان تعلیم نشسته و ایجاد وقت قصه‌های فراوانی وجود دارد.

ضابطه‌مند کردن دهیاری و تعیین اختیارات آن از ضروریات توسعه اداری در وزارت است. از ادو نهیم کلیر نیز کارهای زیادی در این زمینه انجام شده است. تدریجاً این امر به سرانجام رسیده است. پیشینه دهان همگانی نمانده است. تمام دتلا - کارشناسی می‌راند به غنای این طرح منتهی شود.

موضوع طرح:

فصل اول- تعاریف

ماده ۱- اصطلاحات و مفاهیم به کار رفته در این قانون به شرح زیر تعریف می‌شود:

۱- توسعه پایدار روستایی: برنامه‌ای است که به منظور بهبود کیفیت زندگی و تأمین معیشت پایدار در روستاها با تأکید ویژه بر توانمندسازی اقشار فقیر و آسیب‌پذیر و با در نظر گرفتن همه ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و محیط‌زیستی حیات روستا تعیین و برنامه‌های عملیاتی آن طی یک فرآیند نظام‌مند طراحی، اجراء، ارزشیابی و اصلاح می‌شود.

۲- طرح توسعه پایدار روستایی: طرحی است که در راستای سیاست‌ها و رویکردهای کلان نظام جمهوری اسلامی ایران و با رعایت ضوابط طرحهای بالادستی و مقتضیات محلی، چشم‌انداز و اهداف کمی و کیفی طرح‌ها و برنامه‌های عمرانی- توسعه‌ای محلی، روستاها را در ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و محیط‌زیستی به منظور شکوفایی استعدادها و قابلیت‌های محلی روستاها و بهبود کیفیت زندگی روستاییان مشخص می‌کند.

۳- طرحهای عمرانی- توسعه‌ای: کلیه اقدامات برنامه‌ریزی شده‌ای که با هدف بهبود کیفیت زندگی در ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و محیط‌زیستی توسط دستگاهها، نهادها و مؤسسات دولتی، غیردولتی و عمومی انجام می‌شود.

۴- پایش و ارزشیابی اجتماع‌محور: به فرآیندی گفته می‌شود که در آن، ساکنان محلی، نهادهای دولتی، مراکز دانشگاهی، گروههای غیردولتی و نهادهای محلی ذی‌ربط، با همکاری یکدیگر به پایش، پیگیری و واکنش به اثرات پروژه‌ها و اقدامات عمرانی و توسعه‌ای بر جامعه اقدام می‌کنند.

۵- طرحهای عمرانی-توسعه‌ای محلی: در این قانون به آن دسته از طرحهای عمرانی-توسعه‌ای گفته می‌شود که از طرح توسعه پایدار روستایی ده ساله استخراج می‌شود.

۶- شورای اسلامی: به شورای اسلامی روستا یا بخش در صورت تشکیل دهیاری برای چند روستا گفته می‌شود.

فصل دوم- کلیات

ماده ۲- در هر روستای واجد شرایط، سازمانی به نام دهیاری که دارای شخصیت حقوقی است، پس از درخواست شورای اسلامی یا اکثریت اهالی، با تشخیص و مجوز سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های وزارت کشور تأسیس می‌شود.

تبصره ۱- چنانچه پس از ارائه گزارش توجیهی استانداری، با توجه به مسائل قومیتی و امنیتی به تشخیص سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های وزارت کشور تأسیس دهیاری واحد در چند روستای مجاور، مزارع و مکانهای مستقل و تابع ضرورت داشته باشد، نقاط مذکور توسط یک دهیاری اداره می‌شود. در صورتی که مقتضیات لازم برای ایجاد دهیاری واحد رفع گردد طبق گزارش شورای اسلامی روستا و تأیید استانداری، حسب مورد در روستاهای واجد شرایط، دهیاری مستقل تأسیس می‌شود.

تبصره ۲- دولت موظف است اقدامات لازم برای عمران و توسعه روستایی از جمله طرحهای زیربنایی و زیرساختی در روستاها را انجام دهد.

تبصره ۳- دهیاری سازمان عمومی غیردولتی و دستگاه اجرایی است که به منظور تحقق توسعه پایدار روستایی، بر اساس طرحهای بالادستی مصوب و زیر نظر شورای اسلامی، انجام امور عمومی با ماهیت محلی را از طریق جلب همکاری مردم، در محدوده و حریم روستا یا مجموعه‌ای از روستاها، برعهده دارد. دهیار به عنوان مدیر روستا یا مجموعه‌ای از روستاها و مکانها و مزارع تابعه، بالاترین مقام اجرایی دهیاری است.

تبصره ۴- درجه‌بندی (از ۱ تا ۶) براساس شاخصهایی از قبیل جمعیت، میزان درآمد و گستره جغرافیایی و ساختار تشکیلاتی مبتنی بر آن و چگونگی اعمال هماهنگی در امور اجرایی در سطح محلی توسط دهیاران، مطابق آیین نامه ای است که حداکثر ظرف شش ماه از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، توسط وزارت کشور با هماهنگی شورای عالی استان‌ها تهیه می‌شود و پس از اخذ نظرات وزارتخانه های جهاد کشاورزی و راه و شهرسازی و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۳- طرح ده ساله توسعه و پیشرفت پایدار روستایی برای محدوده جغرافیایی هر دهیاری در چهارچوب اسناد و طرحهای بالادستی، توسط بنیاد مسکن انقلاب اسلامی با استفاده از توان علمی دانشگاهها و از طریق اشخاص حقیقی و حقوقی صاحب صلاحیت با تأیید شورای تصویب این طرحها بر اساس شرح خدمات تعیین شده ظرف پنج سال از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون تهیه می شود. این طرح در صورت ضرورت قابل تجدیدنظر است.

تبصره ۱- آیین نامه اجرائی این ماده شامل معیارهای کلی گزینش اشخاص حقیقی و حقوقی و صلاحیتها و شرح خدمات و ضوابط کلی طرح توسعه با توجه به جمیع ابعاد توسعه پایدار روستایی و با عنایت به هر سه بخش کشاورزی، صنایع و خدمات روستایی، توسط کمیته ای مرکب از وزارتخانه های جهاد کشاورزی، راه و شهرسازی، کشور و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و شورای عالی استانها به دعوت و مسؤلیت وزارت جهاد کشاورزی ظرف شش ماه از تاریخ لازم الاجراء شدن این قانون تهیه می شود و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره ۲- طرحهای توسعه پایدار روستایی بر مبنای ویژگی های بوم شناختی - اقلیمی، قسمت بندی، درجه بندی و قابلیت اراضی و سایر استعدادها و نیازهای محلی تهیه می شود. اشخاص حقیقی و حقوقی مأمور تهیه طرح، موظفند در تمامی مراحل مطالعات تهیه طرح توسعه، نظرات معتمدان روستایی، کارآفرینان و نمایندگان گروه های مختلف روستاییان را به طور علمی جمع آوری و در تدوین طرح مدنظر قرار دهند.

تبصره ۳- طرح توسعه پایدار روستایی پس از بررسی و تأیید شورای اسلامی و دهیاری به تصویب نهایی شورایی مرکب از شورای برنامه ریزی و توسعه استان مدیرکل دفتر امور روستایی استانداری، رئیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان، رئیس شورای اسلامی بخش، دهیار روستای ذی ربط و حضور بدون حق رأی مشاور تهیه کننده طرح می رسد. این شورا به دعوت رئیس بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان و در محل آن بنیاد تشکیل می شود. طرح مصوب با امضای استاندار به دهیاری، شوراهای اسلامی و دیگر دستگاههای اجرائی ابلاغ می شود. طرح مذکور، لازم الاجراء است و مبنای طراحی و اجرای طرحهای عمرانی - توسعه ای محلی در حوزه جغرافیایی دهیاری قرار می گیرد و جایگزین دیگر طرحها در حوزه جغرافیایی دهیاری مانند طرح هادی روستایی می شود. تا زمان تهیه این طرح، طرح هادی روستایی ملاک عمل است.

تبصره ۴- دبیرخانه شورای تصویب طرح توسعه پایدار روستایی، زیر نظر بنیاد مسکن انقلاب اسلامی استان فعالیت می‌کند و کارگروه‌های تخصصی را با حضور نمایندگان تام‌الاختیار اعضای شورای تصویب و سایر اشخاص حقیقی و حقوقی مطلع تشکیل می‌دهد.

این دبیرخانه نظرات و تصمیمات کارگروه‌ها در خصوص طرح‌های در حال تهیه، تهیه شده پیشنهادی، موارد تجدید نظر در طرح‌های در حال اجراء و تهیه و تدوین ضوابط و مقررات اجرائی طرح‌های مذکور با توجه به مقتضیات محلی را به شورای تصویب ارائه می‌کند.

تبصره ۵- در صورتی که بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در مدت تعیین شده، طرح توسعه پایدار روستایی را متناسب با اعتبارات مصوب تهیه نکند، وزارت کشور می‌تواند با استفاده از اعتبارات خود رأساً با ترتیبات ذکر شده در این ماده، طرح مذکور را تهیه کند و به تصویب مرجع مربوطه برساند.

تبصره ۶- بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در چهارچوب ضوابط و مقررات مربوطه و به نمایندگی از دبیرخانه موضوع این ماده، وظیفه نظارت عالی بر اجرای طرح‌های عمرانی-توسعه‌ای محلی روستا را با همکاری شورای اسلامی بر عهده دارد.

ماده ۴- دستگاه‌های اجرائی مکلفند طرح‌های عمرانی-توسعه‌ای روستایی قابل واگذاری را با واگذاری منابع مالی مربوطه، از طریق دهیاری‌های بالاتر از متوسط (درجه ۴ و بالاتر) انجام دهند. دستگاه‌های مأمور طرح، مکلف به نظارت بر نحوه عملکرد دهیاری‌ها و پیگیری شکایات مردمی در این خصوص هستند.

ماده ۵- اگر دستگاه‌های اجرائی اعتبارات لازم برای اجرای تکالیف قانونی خود در روستاها را نداشته باشند، دهیاری در صورت تصویب شورای اسلامی می‌تواند بخشی از هزینه‌های مربوطه را به صورت وام در اختیار دستگاه قرار دهد. وام دریافتی دستگاه مربوطه در اصلاح یا متمم بودجه و یا اولین بودجه عمومی کشور تأمین اعتبار و تخصیص می‌یابد.

ماده ۶- دهیاری مکلف است پروژه‌های عمرانی-توسعه‌ای محلی و طرح‌های واگذار شده بیش از سیصد میلیون (۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال سایر دستگاه‌های اجرائی در روستا را از طریق واگذاری پیمان و برگزاری مناقصه و مزایده با نظارت بنیاد مسکن انقلاب اسلامی انجام دهد. حضور نماینده فرمانداری در مراحل مختلف برگزاری مناقصه و مزایده به عنوان عضو کمیسیون مربوطه ضروری است. فرمانداری مکلف است امکانات و تجهیزات فنی، مهندسی و پشتیبانی مازاد اعم از سخت‌افزاری و نرم‌افزاری را برای تقویت ظرفیت دهیاری‌ها به کار گیرد.

تبصره ۱- ساکنان بومی روستا به شرط ایجاد تشکل محلی و تأیید شورای اسلامی بخش و با ضمانت دو نفر معتمد محلی روستا، می‌توانند در صورت موافقت فرمانداری با ترک تشریفات مناقصه و مزایده، طرحهای عمرانی - توسعه محلی روستا مانند طرحهای مدیریت منابع طبیعی با اعتبار کمتر از سیصد (۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰) میلیون ریال را تحت نظارت دهیاری اجراء کنند. حداقل دو نفر از اعضای این تشکلهای باید از دانش‌آموختگان مرتبط و یک نفر فرد مجرب مرتبط با موضوع طرح مربوطه به تشخیص فرمانداری باشد.

ماده ۷- هماهنگی فعالیت‌های اجرائی کلیه دستگاههای اجرائی ملی و محلی در حوزه جغرافیایی دهیاری از طریق شورای هماهنگی امور اجرائی انجام می‌شود که به ریاست دهیار و عضویت نماینده شورای اسلامی، نمایندگان تام‌الاختیار وزارت کشور و دستگاههای مأمور اجرای طرح یا پروژه تشکیل می‌شود.

ماده ۸- در راستای رونق فضای کسب و کار در نواحی روستایی و جذب سرمایه‌گذار، انجام مراحل از رویه اعطای مجوز برای بنگاههای اقتصادی روستاها، در صورت تصویب هیأت وزیران به دهیاری‌ها واگذار می‌گردد.

ماده ۹- محدوده و حریم روستا در طرح توسعه پایدار حداقل ده ساله تعیین می‌شود و ظرف سه ماه پس از تصویب، طرح توسط بنیاد مسکن انقلاب اسلامی احصاء و به دهیاری و سایر دستگاههای ذی‌ربط ابلاغ می‌گردد. ملاک عمل، تا زمان تهیه طرح توسعه پایدار روستایی، محدوده و حریمی از روستا است که با پیشنهاد بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، پس از تأیید شورای اسلامی و دهیاری به تأیید فرمانداری می‌رسد.

تبصره ۱- هرگونه افزایش در محدوده و حریم روستا تابع تصمیمات مرجع تصویب طرح توسعه پایدار روستایی است.

تبصره ۲- حریم روستاها باید به گونه‌ای تعیین شود که با حریم سایر روستاها و شهرها تداخل نداشته و از محدوده جغرافیایی بخش مربوطه تجاوز ننماید. در روستاهای واقع در حریم شهرها، تعیین حریم روستا با رعایت طرح جامع شهر و با هماهنگی مرجع تصویب طرحهای توسعه شهری صورت می‌گیرد.

تبصره ۳- عوارض موضوع قانون مالیات بر ارزش افزوده و عوارض آلاینده‌گی در داخل حریم روستاها به حساب تمرکز وجوه قانون یادشده واریز می‌شود، تا بین دهیاری‌های همان بخش توزیع گردد.

ماده ۱۰- در صورت تبدیل یا الحاق یک یا چند روستا به یک شهر مطابق با مقررات تقسیمات کشوری، با مجوز سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های وزارت کشور

طی صورتجلسه ای که توسط معاونت امور عمرانی استانداری تنظیم می‌گردد، دهیاری یا دهیاری‌ها منحل می‌شود و شورای اسلامی شهر اقدام به انتخاب شهردار می‌نماید. کلیه اموال، نیروی انسانی و امکانات دهیاری یا دهیاری‌های پیشین با حضور هیأتی متشکل از نماینده دادستان، بخشدار، فرماندار، اعضای شورای اسلامی روستا یا روستاها تعیین تکلیف و فهرست و مالکیت آنها به موجب صورتجلسه تنظیمی به شهرداری شهر جدید انتقال می‌یابد. در موارد مربوط به اموال و املاک اختصاصی، ادارات ثبت اسناد و املاک مکلفند با درخواست شهرداری جدید، نام آن را به جای دهیاری یا دهیاری‌های پیشین در دفاتر ثبتی، جایگزین و سند جدید صادر نمایند.

فصل سوم- انتخاب دهیار

ماده ۱۱- شورای اسلامی مکلف است پس از رسمیت یافتن، فردی ذی صلاح را برای مدت چهار سال به عنوان دهیار انتخاب و پس از تأیید بخشدار برای صدور حکم به فرماندار معرفی نماید.

تبصره ۱- شورای اسلامی در هر دوره پس از رسمیت یافتن اعم از اینکه دوره چهار ساله خدمت دهیار خاتمه یافته باشد یا نیافته باشد، نسبت به انتخاب دهیار اقدام می‌نماید. شورای اسلامی در هر دوره اختیار دارد که دهیار پیشین را ابقا و یا دهیار جدید را انتخاب نماید.

تبصره ۲- انتخاب افراد بازنشسته ساکن در روستا به سمت دهیار پاره وقت در صورت دارا بودن شرایط احراز سمت دهیار با تأیید بخشدار منعی ندارد.

ماده ۱۲- افراد برای احراز سمت دهیار باید واجد شرایطی باشند که به دو بخش عمومی و اختصاصی به شرح ذیل تقسیم می‌شود:

الف- شرایط عمومی دهیار

- ۱- تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران
- ۲- اعتقاد به مبانی جمهوری اسلامی ایران و قانون اساسی
- ۳- دارا بودن بیش از بیست سال سن
- ۴- انجام خدمت وظیفه عمومی یا داشتن معافیت دائم از خدمت
- ۵- برخوردار بودن از توانایی جسمی و روحی برای انجام کار
- ۶- نداشتن محکومیت کیفری مؤثر
- ۷- داشتن حسن شهرت و عدم اعتیاد به مواد مخدر
- ۸- اهلیت در روستا یا سکونت در آن

تبصره- ارائه گواهی عدم سوء پیشینه در مورد صلاحیت‌های اخلاقی و امنیتی الزامی است و فقدان این صلاحیت‌ها در فرد معرفی شده، مانع از تأیید وی می‌شود.

ب- شرایط اختصاصی دهیار

۱- دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی فوق دیپلم برای دهیاری‌های درجه یک و

دو

۲- دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی برای دهیاری‌های درجه سه

و چهار

تبصره - در صورتی که فردی با مدرک کارشناسی در این گونه دهیاری‌ها وجود نداشته باشد، شورای اسلامی می‌تواند فردی را با مدرک فوق دیپلم با داشتن حداقل دو سال سابقه کار اجرایی در دستگاههای اجرایی و یا با مدرک دیپلم با داشتن حداقل چهار سال سابقه اجرایی در دستگاههای اجرایی برای تصدی سمت دهیار انتخاب نماید.

۳- دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد با گرایش‌های مشخص شده توسط وزارت کشور و حداقل دو سال سابقه کار اجرایی در دستگاههای اجرایی برای دهیاری‌های درجه پنج و شش

تبصره ۱- در صورتی که فردی با مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد در این گونه دهیاری‌ها وجود نداشته باشد، شورای اسلامی می‌تواند فردی را با تحصیلات کارشناسی با داشتن حداقل دو سال سابقه کار اجرایی در دستگاههای اجرایی و یا با تحصیلات فوق دیپلم با داشتن حداقل چهار سال سابقه اجرایی در دستگاههای اجرایی برای تصدی سمت دهیار انتخاب نماید.

تبصره ۲- کسانی که در زمان ارتقای درجه دهیاری از دو به سه و یا از درجه چهار به پنج در سمت دهیار در حال انجام وظیفه‌اند و از نظر مدرک تحصیلی و سوابق کار اجرایی واجد شرایط لازم برای تصدی سمت دهیار در دهیاری جدید نمی‌باشند تا زمان تصدی دهیاری در آن روستا یا مجموعه‌ای از روستاها از شرایط مدرک تحصیلی و سوابق کار اجرایی مذکور در این ماده معاف می‌باشند.

۴- سکونت در محل خدمت در زمان تصدی سمت دهیاری‌های درجه پنج و

شش

۵- عدم عضویت همزمان در هیچ‌یک از شوراهای اسلامی

۶- عدم اشتغال همزمان به کار دولتی در زمان تصدی سمت دهیار

تبصره ۱- دهیاران مکلف به شرکت در دوره‌های آموزشی در طی شش‌ماه اول پس از انتصاب هستند که از سوی سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های وزارت کشور

متناسب با درجه دهیاری‌ها به‌ویژه در خصوص برنامه‌ریزی اقتصادی مشارکتی، توسعه پایدار روستایی برگزار می‌شود.

تبصره ۲- دهیار مکلف است حداکثر ظرف یک هفته پس از قطعیت انتخاب توسط شورای اسلامی و در روزی که شورای اسلامی و بخشداری به‌طور کتبی اعلام می‌نمایند در حضور بخشدار یا نماینده وی و اعضای شورای اسلامی، به شرح زیر سوگند یاد کند و آن را امضاء نماید.

«من در برابر کلام... مجید، به خداوند متعال سوگند یاد می‌کنم و با تکیه بر شرف انسانی خویش تعهد می‌نمایم که در حفظ امانت و انجام هرچه بهتر وظایفم و خدمت به مردم کوشا باشم و قانون اساسی و سایر قوانین و مقررات کشور را در چهارچوب وظایف و اختیارات خود مراعات نمایم و در همه زمینه‌ها عدالت و انصاف را در نظر داشته و مادامی که دهیار می‌باشم کلیه قوانین و مقررات را رعایت و در صرفه و صلاح و پیشرفت امور روستا اهتمام نمایم.» بیروان اقلیت‌های دینی رسمی به جای کلام... مجید باید به کتاب مقدس خود سوگند یاد کنند.

ماده ۱۳- دوره خدمت دهیار در موارد زیر خاتمه می‌پذیرد:

- ۱- استعفای کتبی و قبول آن توسط شورای اسلامی حداکثر ظرف سه ماه
- ۲- استیضاح و برکناری دهیار با رعایت مفاد ماده (۱۵) این قانون توسط شورای

اسلامی روستا

- ۳- انفصال دهیار از خدمت به موجب مقررات قانونی و حکم قطعی دادگاه یا

هیأت رسیدگی به تخلفات اداری استانداری

- ۴- فقدان هر یک از شرایط مربوط به انتخاب دهیار به تشخیص اکثریت مطلق

شورای اسلامی روستا

تبصره - در مواردی که فقدان شرایط انتخاب دهیار برای اثبات، نیاز به حکم

دادگاه داشته باشد از قبیل جنون، محکومیت کیفری و اعتیاد به مواد مخدر، استناد به

رأی قطعی دادگاه الزامی است. تا زمان صدور رأی مذکور، رأی شورای حل اختلاف

استان ملاک عمل است.

ماده ۱۴- فعالیت دهیار در سمت مذکور تمام وقت است و حقوق و مزایای

ماهانه دهیاران غیرمأمور از محل بودجه دهیاری با تصویب شورای اسلامی تأمین

می‌شود و پس از صدور حکم توسط فرمانداری، با رعایت مفاد آیین‌نامه استخدامی

دهیاری‌ها قابل پرداخت است. فرماندار مکلف است حداکثر ظرف بیست روز پس از

صدور ابلاغ دهیار، حکم وی را صادر کند.

ماده ۱۵- هرگاه یکی از کارمندان دستگاههای موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ برای تصدی سمت دهیار در دهیاری به صورت تمام وقت انتخاب شود و خود او راضی باشد اداره متبوع کارمند موظف است با مأموریت او موافقت نماید، حقوق و مزایای افراد مأمور شده به دهیاری براساس ضوابط و مقررات استخدامی حاکم بر دهیاری محاسبه و پرداخت می شود.

تبصره- در روستاهای کمتر از یک هزار نفر جمعیت، فعالیت دهیار می تواند به تشخیص شورای اسلامی به صورت پاره وقت باشد. ساعات موظف فعالیت دهیار و ساعات شروع و خاتمه کار دهیاری با تصویب شورای اسلامی و اطلاع بخشدار تعیین می گردد. در صورتی که به تشخیص شورای اسلامی، دهیاری نیازمند فعالیت تمام وقت دهیار باشد، با گزارش بخشداری و تأیید فرمانداری و پیش بینی اعتبار در بودجه دهیاری اقدام می شود.

ماده ۱۶- چنانچه یک یا چند نفر از اعضای شورا نسبت به عملکرد دهیار یا عملیات دهیاری اعتراض و یا ایرادی داشته باشند ابتداء توسط رئیس شورا موارد به صورت روشن و کتبی به دهیار ابلاغ می گردد. در صورت عدم رعایت مفاد مورد تذکر، موضوع به صورت سؤال مطرح می شود که در این صورت رئیس شورا سؤال را بطور کتبی به دهیار اطلاع می دهد و حداکثر ظرف ده روز پس از ابلاغ، دهیار مکلف به حضور در جلسه عادی یا فوق العاده شورا و پاسخ به سؤال می باشد.

چنانچه دهیار از حضور در جلسه استنکاف ورزد یا پاسخ وی قانع کننده نباشد شورای اسلامی می تواند با رأی اکثریت مطلق، دهیار را برکنار و فرد جدیدی را انتخاب نماید. فرماندار موظف است حکم عزل دهیار برکنار شده را صادر نماید.

تبصره ۱- تصمیم شورای اسلامی روستا مبنی بر برکناری دهیار مصوبه شورا محسوب می شود و ترتیبات و مقررات مربوط به تصمیمات شوراها از قبیل تطبیق مصوبات شوراها با قوانین و مقررات و لازم الاجراء شدن آنها، در این مورد نیز لازم الرعایه است.

تبصره ۲- در صورتی که بلافاصله پس از برکناری دهیار، انتخاب دهیار جدید به دلایلی میسر نباشد، شورای اسلامی مکلف است ظرف ده روز فرد ذی صلاحی را به سمت سرپرست دهیاری انتخاب و به مرجع صدور حکم معرفی نماید. در هر حال تأخیر در انتخاب دهیار جدید نباید بیش از سه ماه به طول بیانجامد.

ماده ۱۷- دهیار و اعضای شورای اسلامی در زمان تصدی خود نمی توانند جز در شرکت تعاونی دهیاری ها یا شرکتها و مؤسساتی که برای ایفای وظایف دهیاری ایجاد می شوند، رئیس یا عضو هیأت مدیره یا مدیر عامل شرکتها و مؤسساتی باشند که

تمام یا قسمتی از حوائج عمومی دهیاری را تأمین می‌نماید. همچنین دهیار و اعضای شورای اسلامی و بستگان درجه یک آنها حق ندارند در معاملات و قراردادهای با نصاب متوسط و بزرگ موضوع آیین نامه مالی و معاملاتی دهیاری که یک طرف آن دهیاری یا شورای اسلامی روستا می‌باشد، به طور مستقیم یا غیر مستقیم ذی سهم یا ذی نفع باشند. بخشداری بر رعایت مفاد این ماده نظارت می‌کند.

تبصره - منظور از بستگان درجه یک در این ماده پدر، مادر، برادر، خواهر، فرزند، همسر و پدر، مادر و اولاد همسر می‌باشد.

فصل چهارم - وظایف و اختیارات دهیاری

ماده ۱۸- وظایف و اختیارات دهیاری به شرح زیر است:

- (۱) اجرای مصوبات شورای اسلامی در چهارچوب قوانین و مقررات
- (۲) اجرای طرح مصوب توسعه پایدار روستایی تحت نظارت بنیاد مسکن انقلاب اسلامی

تبصره- در صورت عدم توان دهیاری در اجراء به تشخیص معاونت عمرانی استانداری، اجرای طرح نیز به عهده بنیاد مسکن است.

- (۳) اعلام قوانین و مقررات دولتی مربوط به روستا یا روستاها و نقاط تحت

پوشش

- (۴) مدیریت و نظارت بر امور مربوط به پسماندهای جامد عادی روستایی

- (۵) اهداء و قبول اعانات و هدایا با تصویب شورای اسلامی و با مجوز

فرمانداری

- (۶) حفظ و اداره اموال اختصاصی و عمومی دهیاری و آماده ساختن اموال

عمومی دهیاری برای استفاده عموم و جلوگیری از تجاوز و تصرف اشخاص نسبت به آنها

- (۷) تهیه و ارسال گزارش ماهانه فعالیت‌های دهیاری برای شورای اسلامی و

رونوشت آن به بخشداری و ارائه گزارش عملکرد به مردم و پاسخگویی به سؤالات آنان

- (۸) پیشنهاد برقراری یا لغو عوارض محلی به شورای اسلامی و در صورت

تأیید شورای اسلامی ارائه به شورای بخش برای تصویب و طی مراحل قانونی

- (۹) وصول عوارض و بهای خدمات مصوب و قانونی در محدوده و حریم

روستا

- (۱۰) برآورد، تنظیم و ارائه بودجه سالانه دهیاری و متمم و اصلاح آن به شورای اسلامی جهت تصویب با رعایت مقررات آیین‌نامه مالی دهیاری‌ها
- (۱۱) انجام معاملات دهیاری اعم از خرید و فروش اموال منقول و غیرمنقول، برگزاری مناقصه، مزایده، اجاره و استیجاره پس از تصویب شورای اسلامی با رعایت آیین‌نامه مالی دهیاری‌ها و سایر مقررات مربوط
- (۱۲) آماده سازی و تعیین میدان‌های عمومی و بازارچه‌های محلی برای خرید و فروش ارزاق و محصولات کشاورزی، صنایع دستی و غیره
- (۱۳) بهسازی، احداث یا مرمت خیابان‌ها، کوچه‌ها، میدان‌ها، توسعه و اصلاح معابر با رعایت قوانین و مقررات موضوعه با حفظ معماری بومی
- (۱۴) ایجاد و ساماندهی غسالخانه‌ها و آرامستان‌ها و تهیه وسایل حمل اموات و مراقبت در انتظام امور آنها طبق موازین شرعی
- (۱۵) همکاری با کلیه دستگاه‌های اجرائی و نهادهای عمومی جهت اجرای طرح‌ها و برنامه‌های عمرانی - توسعه‌ای ذیربط و پاسخ به کلیه استعلام‌ها و مکاتبات سایر مراجع اداری، انتظامی و قضائی در محدوده صلاحیت‌ها و وظایف دهیاری و براساس نظر دستگاه‌های تخصصی ذی‌ربط
- (۱۶) تشکیل پرونده و صدور پروانه و پایان کار ساختمان برای احداث ساختمان و بناها در محدوده و حریم روستا یا مجموعه‌ای از روستاها را تحت پوشش با رعایت مقررات موضوعه و کنترل و نظارت مؤثر بر هرگونه ساخت و ساز در محدوده و حریم روستا و نیز بر طرز استفاده از اراضی داخل محدوده روستا یا مجموعه‌ای از روستاهای تحت پوشش از جمله تعداد طبقات و ارتفاع و ناماسازی و کیفیت ساختمان‌ها در چهارچوب نقشه‌های پیشنهادی و ضوابط و مقررات طرح توسعه پایدار روستایی گزارش تخلفات به مراجع ذی‌ربط
- (۱۷) تشکیل پرونده، صدور مجوز تفکیک و افراز اراضی و اخذ عوارض براساس طرح توسعه پایدار روستایی
- تبصره - در موارد مغایر با طرح توسعه پایدار روستایی (طرح هادی) و روستاهای فاقد طرح، مجوز تفکیک و افراز پس از اخذ استعلام از بنیاد مسکن انقلاب اسلامی صادر می‌شود.
- (۱۸) همکاری در صدور پروانه کسب و پیشه در محدوده روستا، شناسایی واحدهای صنفی بدون پروانه و معرفی به مراجع ذی‌ربط با رعایت ترتیبات مقرر در قانون نظام صنفی کشور و آیین‌نامه اجرائی ضوابط لازم برای صدور پروانه کسب توسط اتحادیه‌های صنفی در شهرها

- (۱۹) همکاری، تشویق و ایجاد زمینه برای کشاورزان به منظور اخذ پروانه از نظام صنفی کشاورزی شهرستان
- (۲۰) تعطیل نمودن محل کسب یا تجارت در صورت استفاده تجاری بر خلاف مندرجات پروانه ساختمانی در اماکن با کاربری غیرمرتبط
- (۲۱) پیشنهاد نام و نام‌گذاری معابر، اماکن و تأسیسات عمومی روستا به شورای اسلامی روستا برای تصویب طبق ضوابط شورای فرهنگ عمومی کشور
- (۲۲) همکاری با دستگاههای ذی‌ربط جهت شناسایی زمینه‌های اشتغال و سرمایه‌گذاری
- (۲۳) تأمین و تملک اراضی مورد نیاز دهیاری مرتبط با اهداف و وظایف دهیاری، با رعایت قوانین مربوطه
- (۲۴) نظیف، نگهداری و زیباسازی معابر عمومی روستا
- (۲۵) طرح دعوی و دفاع از حقوق دهیاری و در صورت لزوم بهره‌گیری از خدمات کارشناسان حقوقی یا وکلای دادگستری
- (۲۶) ایجاد و توسعه فضای سبز روستا و جلوگیری از قطع اشجار و اهتمام در محافظت از محیط زیست، منابع طبیعی و فضای سبز واقع در محدوده و حریم روستا با رعایت قوانین مربوطه و ارائه گزارش جرائم و تخلفات به مراجع ذی‌ربط
- (۲۷) اهتمام به بهبود وضعیت زیست محیطی روستا و تشویق و ترغیب روستائیان به رعایت اصول زیست محیطی و بهداشت و سلامت عمومی در چهارچوب ضوابط دستگاههای ذی‌ربط و ارائه گزارش جرائم و تخلفات به مراجع ذی‌ربط
- (۲۸) اجرای طرحهای عمرانی و خدماتی به عنوان دستگاه اجرائی از محل اعتبارات ملی و استانی در محدوده روستا
- (۲۹) صدور مجوز حفاری برای دستگاههای اجرائی خدمات‌رسان در چهارچوب مصوبات هیأت وزیران
- (۳۰) تعیین محل مناسب برای درج آگهی، تبلیغات و دیوارنویسی در سطح روستا، جلوگیری و امحاء هرگونه آگهی، تبلیغات و دیوارنویسی بدون مجوز یا خلاف قوانین و مقررات و سیاست‌های عمومی نظام و انعکاس به مقامات ذی‌صلاح طبق ضوابط شورای فرهنگ عمومی کشور
- (۳۱) اتخاذ تدابیر لازم برای حفظ روستا از خطر سیل و آتش‌سوزی و ارائه خدمات ایمنی و آتش‌نشانی و رفع خطر از بناها و دیوارهای شکسته و خطرناک واقع

- در معابر و اماکن عمومی محدوده و حریم مصوب طرح هادی روستا و تسطیح چاله‌های واقع در معابر و ایجاد حفاظ برای چاهها
- (۳۲) ساماندهی، پشتیبانی و هدایت واحدهای امداد رسانی در هنگام وقوع حوادث و سوانح غیر مترقبه و بلایای طبیعی به عنوان مرکز مدیریت بحران روستا
- (۳۳) همکاری در توسعه صنایع دستی با اولویت ظرفیت‌های بومی و ترویج و توسعه فعالیت‌های بخش کشاورزی و دامی روستا
- (۳۴) همکاری با سازمان‌های ثبت احوال، اسناد و املاک کشور و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی در جهت ثبت وقایع سجلی و اسناد و املاک
- (۳۵) همکاری با مراجع سیاسی و امنیتی منطقه در اجرای تصمیمات و سیاست‌های امنیتی مصوب
- (۳۶) همکاری با سایر نهادها و سازمان‌های دولتی و قضائی در خصوص بررسی و شناخت کمبودها، نیازها و نارسایی‌های اجتماعی، اقتصادی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی و امور رفاهی روستا
- (۳۷) نشریک مساعی با سازمان صنایع دستی، میراث فرهنگی و گردشگری در حفظ بناها و آثار باستانی روستا
- (۳۸) همکاری با مسؤولان ذی‌ربط برای اداره، احداث، نگهداری و بهره‌برداری از تأسیسات عمومی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، ورزشی و رفاهی مورد نیاز روستا در حد امکانات
- (۳۹) همکاری با سازمان تعزیرات حکومتی در نظارت بر قیمت‌های اجناس و کالاها
- (۴۰) همکاری با دستگاه‌های ذی‌ربط در جهت ایجاد مؤسسات خیریه و صندوق‌های قرض الحسنه و مؤسسات فرهنگی، ورزشی دارای مجوز
- (۴۱) ممانعت از سد معابر عمومی روستا و استفاده غیر مجاز از آنها
- (۴۲) بررسی و پیشنهاد تقاضای تغییر کاربری اراضی به دبیرخانه مرجع تصویب طرح توسعه پایدار روستایی و اخذ عوارض مصوب مربوطه و استرداد وجه به متقاضی در صورت عدم تصویب پیشنهاد تغییر کاربری
- (۴۳) پایش و ارزشیابی علمی نتایج اولیه و دراز مدت فرهنگی، اقتصادی، اجتماعی و محیط زیستی طرحها و پروژه‌های عمرانی-توسعه ای روستاها و گزارش آن به شورای اسلامی و سایر دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط

- (۴۴) جمع آوری علمی و مشارکتی اطلاعات لازم درخصوص اثرات احتمالی طرحها و لوایح بر ابعاد اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و محیط زیستی حیات روستایی و ارائه آن به مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی پیش از تصویب آنها
- (۴۵) برگزاری دوره‌های آموزش حرفه‌ای برای روستائیان به منظور توانمندسازی روستائیان و افزایش مشارکت آنان در برنامه‌ریزی و اجرای طرحهای عمرانی - توسعه‌ای به منظور تشویق فرهنگ کار و کارآفرینی با همکاری دستگاههای تخصصی
- (۴۶) ایجاد و احداث خانه عالم و فرهنگ در روستا
- (۴۷) همکاری در احداث و نوسازی مسجد و حسینیه روستا تبصره - مساجد و امامزاده‌ها، حسینیه‌ها و اماکن مذهبی با نظر سازمان اوقاف و امور خیریه ایجاد و احداث می‌شود.
- (۴۸) مشارکت در احداث زمینهای ورزشی روستا
- (۴۹) کمک به ایجاد و اداره مؤسسات و کانون‌های فرهنگی و ورزشی دارای مجوز در روستا و بسترسازی برای افزایش سطح دسترسی اهالی روستا به اقلام و کالاهای فرهنگی
- (۵۰) همکاری برای احداث کتابخانه روستا
- (۵۱) اهتمام در ارائه آموزش‌های عمومی به اهالی روستا، شناسایی و حمایت از استعدادهای برتر و نخبگان روستا
- (۵۲) مشارکت در جمع‌آوری زکات و فرهنگسازی برای پرداخت زکات
- (۵۳) حمایت از سازماندهی و تشکیل تشکلهای اجتماعی - اقتصادی و هیاتهای مذهبی و تقویت آنها
- (۵۴) همکاری در برپایی مراسم مذهبی مانند سالگردها و یادواره‌ها
- (۵۵) همکاری و کمک به اردوهای جهادی و حرکت‌های داوطلبانه محرومیت‌زدا
- (۵۶) تدوین و جمع‌آوری دانش بومی و افتخارات روستائیان
- (۵۷) برپایی و احیای ورزشهای سنتی، جشنواره‌های برداشت محصول و حفظ و احیای کلیه میراث‌های فرهنگی اعم از هنرها و آیینهای محلی در چهارچوب موازین دینی و مقررات مربوطه
- (۵۸) همکاری با سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری برای برنامه‌ریزی و مدیریت توسعه گردشگری پایدار روستایی و کشاورزی و آموزش روستائیان در چهارچوب قوانین و مقررات و آیین‌نامه‌های مربوطه
- (۵۹) همکاری با دستگاههای اجرایی ذی‌ربط برای تداوم نظام کوچروی عشایر

- (۶۰) کمک به جذب سرمایه در روستا با هدف فقرزدایی و کاهش محرومیت و بهبود شرایط اقتصادی روستا
- (۶۱) آموزش روستاییان برای آمادگی در برابر زلزله و سایر سوانح طبیعی
- (۶۲) افزایش قدرت کشاورزان و تولیدکنندگان در عرضه محصول از طریق جمع‌آوری تولیدات روستاییان و ایجاد صرفه مقیاس در عرضه محصول
- (۶۳) آموزش روستاییان در خصوص ارزشیابی اجتماع‌محور نتایج پروژه‌های عمرانی - توسعه‌ای و نظارت عمومی
- (۶۴) مدیریت عرضه و تقاضای عادلانه فرصت‌های سرمایه‌گذاری روستا در چهارچوب طرح توسعه پایدار ده ساله روستا و قانون برگزاری مناقصه و مزایده
- (۶۵) ساماندهی حمل و نقل مسافر و بار و سوخت
- (۶۶) اتخاذ تدابیر لازم برای حفظ روستا از خطر حریق و ارائه خدمات ایمنی و آتش‌نشانی روستایی
- (۶۷) اهتمام در بسط و توسعه دولت الکترونیک در سطح روستا و همکاری با مراجع ذی‌ربط
- (۶۸) مشاوره با ریش‌سفیدان و رهبران محلی روستا و أخذ راهنمایی‌ها و جلب همراهی ایشان در مدیریت امور مختلف روستا
- (۶۹) رفع مشکلات کشاورزان و سایر فعالان اقتصادی در روستا از طریق ارتباط با دستگاه‌های ذی‌ربط
- (۷۰) تعیین روز روستا با توجه به ویژگی‌ها و مناسبت‌های تاریخی و فرهنگی و اجتماعی روستا
- (۷۱) همکاری در انجام سرشماری‌ها
- (۷۲) تهیه بانک اطلاعاتی از وضعیت اقتصادی روستا در سه بخش کشاورزی، صنعت و خدمات
- (۷۳) تهیه پایگاه اطلاعاتی روستا (وبلاگ)
- (۷۴) هماهنگی با وزارت جهاد کشاورزی و تعامل با مردم جهت اصلاح الگوی کشت، استفاده از شیوه‌های نوین آبیاری و گسترش بیمه کشاورزی
- (۷۵) همکاری در جهت توسعه بیمه اجتماعی روستاییان و عشایر
- (۷۶) بهره‌برداری بهینه از اماکن فرهنگی و ورزشی
- (۷۷) پیگیری از دستگاه‌های ذی‌ربط در خصوص موضوعات فرهنگی و اجتماعی روستا

تبصره- در مواردی که یک دهیاری نتواند وظایف مربوطه را به لحاظ فنی انجام دهد، با هدف ایجاد صرفه مقیاس، تعاونی دهیاری ها مکلف به انجام آن است.

ماده ۱۹- سازمان نظام وظیفه عمومی کشور مکلف است نیازهای اعلامی دهیاری ها به خدمات تخصصی مشمولان نظام وظیفه که به تأیید استانداری می رسد را پس از تصویب ستاد فرماندهی کل قوا در اولویت قرار دهد و تأمین کند.

فصل پنجم- امور مالی، استخدامی و توسعه منابع انسانی

ماده ۲۰- بودجه سالانه دهیاری با رعایت طرح توسعه پایدار روستائی به پیشنهاد دهیار به تصویب شورای اسلامی ذی ربط می رسد.

ماده ۲۱- سال مالی دهیاری از اول فروردین ماه هر سال تا آخر اسفند ماه همان سال است.

تبصره- زمان بندی ارائه اسناد هزینه طبق قانون بودجه کل کشور است.

ماده ۲۲- دهیار مکلف است تا پایان دی ماه هر سال، بودجه سال بعد را به شورای اسلامی ذی ربط پیشنهاد نماید و شورای اسلامی باید پیش از اسفندماه هر سال آن را رسیدگی و تصویب کند. همچنین دهیار موظف است گزارش تفریح بودجه هر سال را به همراه آمار کمی جزئیات کلیه عملیات انجام شده در قالب برنامه های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، محیط زیستی، خدماتی و عمرانی تا آخر اردیبهشت سال بعد به شورای اسلامی ذی ربط تسلیم و شورا نیز باید تا آخر خردادماه آن را رسیدگی و تصویب کند.

تبصره ۱- در صورتی که شورای مذکور ظرف مهلت قانونی از تصویب بودجه دهیاری خودداری نماید، تخلف از وظیفه قانونی محسوب و موضوع جهت رسیدگی به هیأت حل اختلاف ذی ربط ارجاع می شود و دهیار موظف است بودجه پیشنهادی را جهت تصویب و طی مراحل قانونی به شورای اسلامی بالاتر ارجاع نماید.

تبصره ۲- در صورت عدم تصویب بودجه در مهلت مقرر، تا زمان تصویب بودجه جدید، مطابق بودجه سال قبل عمل می شود.

ماده ۲۳- منابع مالی دهیاری عبارتند از:

- ۱- سهم از عوارض ملی متمرکز در چهارچوب قانون
- ۲- عوارض محلی و بهای خدمات مصوب در چهارچوب قانون
- ۳- سهم مربوطه از بودجه عمومی
- ۴- استفاده از تسهیلات مالی بانکها
- ۵- درآمد حاصل از خودیاری اهالی روستا، توافقات، اعانات و هدایا

۶- درآمدهای ناشی از مشارکت مالی و سرمایه‌گذاری و اجاره و اوراق

مشارکت

۷- درآمدهای حاصل از اموال، تأسیسات، کارخانه‌ها و مؤسسات انتفاعی

دهیاری

۸- درآمد حاصل از مالکیت منفعتی دهیاری بر اموال عمومی

ماده ۲۴- کلیه عوارض و درآمدهای دهیاری فقط در محدوده و حریم روستا یا روستاهای تحت پوشش همان دهیاری هزینه می‌شود. در صورتی که استفاده از درآمد دهیاری برای سرمایه‌گذاری یا مشارکت‌های مالی و اقتصادی در خارج از محدوده روستا یا روستاهای تحت پوشش به تشخیص شورای اسلامی ضروری باشد، با رعایت صرفه و صلاح روستا و کسب درآمد برای دهیاری امکان‌پذیر می‌باشد.

ماده ۲۵- دهیاری دارای مسؤول امور مالی تمام وقت یا پاره وقت است که بنا به پیشنهاد دهیار و تصویب شورای اسلامی منصوب می‌شود و اقدامات مالی دهیاری برعهده دهیار و مسؤول امور مالی است.

ماده ۲۶- دهیار مکلف است هرگونه اختلاف بین مؤدی اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی و دهیاری در مورد عوارض و بهای خدمات و خسارت ظرف هفت روز به کمیسیون مرکب از فرماندار یا نماینده وی، یکی از قضات دادگستری و رئیس شورای اسلامی بخش یا نماینده وی ارجاع دهد و تصمیم کمیسیون قطعی و لازم‌الاجراء است. بدهی‌هایی که طبق تصمیم این کمیسیون تشخیص داده می‌شود، وفق مقررات اسناد لازم‌الاجراء به وسیله اداره ثبت اسناد و املاک کشور قابل وصول است. اجرای ثبت مکلف است بر اساس تصمیم کمیسیون مذکور نسبت به صدور اجرائیه و وصول طلب دهیاری مبادرت نماید.

تبصره ۱- کمیسیون موظف است حداکثر ظرف بیست روز پس از ارجاع پرونده تشکیل جلسه دهد و رأی صادر نماید.

تبصره ۲- محل تشکیل کمیسیون مذکور در بخشداری است.

ماده ۲۷- مؤسسات وابسته به دهیاری که به‌طور خاص به امور و وظایف دهیاری می‌پردازند دارای شخصیت حقوقی‌اند و مؤسسه عمومی غیردولتی محسوب می‌شوند. تشکیل چنین مؤسساتی منوط به تصویب شورای اسلامی ذی‌ربط و تأیید استانداری است.

ماده ۲۸- اعمال مقررات مالیاتی نسبت به دهیاری‌ها، مشابه مقررات حاکم بر شهرداری‌ها است.

ماده ۲۹- وجوه و اموال منقول و غیرمنقول متعلق به دهیاری اعم از اینکه در بانکها و یا در تصرف دهیاری و یا نزد اشخاص ثالث و به صورت ضمانت‌نامه به نام دهیاری باشد، قبل از صدور حکم قطعی قابل تأمین، توقیف و برداشت نمی‌باشد. دهیاری‌ها مکلفند وجوه مربوط به محکوم‌به احکام قطعی صادره از دادگاه و یا اوراق اجرائی ثبتی یا اجرای احکام دادگاهها و مراجع قانونی و قضائی دیگر را در حدود مقدورات مالی خود از محل بودجه سال مورد عمل و در صورت عدم امکان از بودجه سال آتی خود بدون احتساب خسارت تأخیر تأدیه به محکوم‌له پرداخت نمایند. در غیر این صورت ذی‌نفع می‌تواند برابر مقررات نسبت به استیفای طلب خود از اموال خدماتی غیرمؤثر در امور روزمره دهیاری تأمین یا توقیف یا برداشت نماید.

تبصره- سازمان‌های وابسته به چند دهیاری که کلیه اموال آنها از دهیاری‌های عضو تأمین شده باشد و شرکتهای وابسته به دهیاری‌ها به نسبت سهام دهیاری نیز مشمول حکم این ماده می‌باشند.

ماده ۳۰- سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های وزارت کشور موظف است حداقل دو درصد (۲٪) وجوه و اعتبارات متمرکز دهیاری‌ها را در راستای امور آموزش، پژوهش، فرهنگی و توانمندسازی نیروهای دهیاری‌ها هزینه نماید.

ماده ۳۱- مقررات استخدامی و توسعه منابع انسانی و مقررات مالی و نحوه انجام معاملات دهیاری، توسط شورای عالی استانها با همکاری وزارت کشور به صورت مشترک تهیه می‌شود و برای تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌گردد. مادامی که مقررات مذکور به تصویب نرسیده، مقررات فعلی به قوت خود باقی است.

فصل ششم- تملک اراضی و املاک

ماده ۳۲- هرگاه دهیاری برای اجرای برنامه‌های خدمات عمومی و عمرانی در چهارچوب طرح توسعه پایدار روستائی و بر اساس مصوبات شورای اسلامی، نیاز به تملک اراضی اشخاص حقیقی و حقوقی در محدوده روستا داشته باشد، امور مربوطه را به موجب ضوابط و شرایط مقرر در لایحه قانونی نحوه خرید و تملک اراضی و املاک برای اجرای برنامه‌های عمومی، عمرانی و نظامی دولت، مصوب ۱۳۵۸/۱۱/۱۷ و اصلاحات بعدی آن انجام می‌دهد.

ماده ۳۳- در صورتی که دهیاری برای اجرای طرحهای عمرانی و خدمات عمومی روستا نیازمند تملک اراضی بایر، دایر و موات باشد، سازمان‌ها و دستگاههای دولتی موظفند حسب مصوبات و ضوابط طرح توسعه پایدار روستائی، اراضی و املاک

مازاد بر مصرف خود را به تشخیص کمیته برنامه‌ریزی شهرستان به صورت رایگان در اختیار دهیاری قرار دهند.

تبصره- سازمان‌های دولتی یا عمومی موظفند کلیه املاک اهدایی از اشخاص حقیقی و حقوقی را که از آنها استفاده نمی‌کنند یا موارد استفاده آنها ظرف یکسال منتفی شده است، با رضایت واگذار کننده و بدون أخذ وجه به دهیاری محل تملیک نمایند.

ماده ۳۴- در راستای ایجاد درآمدهای پایدار، حق بهره‌برداری بخشی از اراضی ملی، منابع طبیعی و مستثنیات محدوده روستا یا مجموعه‌ای از روستاهای تحت پوشش، با تأیید کمیته برنامه‌ریزی شهرستان در اختیار دهیاری قرار می‌گیرد تا با رعایت ضوابط و مصوبات طرح توسعه پایدار به انجام فعالیت‌های اقتصادی و تأمین بخشی از اعتبارات خود پردازد.

فصل هفتم- مقررات جزایی

ماده ۳۵- دهیاری در زمره مؤسسات مأمور به خدمات عمومی است و مشمول عناوین جرائم موضوع این‌گونه مؤسسات می‌باشد.

ماده ۳۶- هرگاه دهیار مرتکب جرائم ذیل شود در صورت اثبات جرم در دادگاه، علاوه بر مجازات‌های مندرج در قوانین کیفری، ضمن انفصال، از احراز سمت دهیار برای دو دوره شورای اسلامی محروم می‌شود:

۱- تبانی با پیمانکاران و اشخاص طرف معامله با دهیاری اعم از اینکه تبانی مستقیم باشد یا غیرمستقیم

۲- ارتکاب جرائم مستوجب حد و منافی عفت

ماده ۳۷- توهین به دهیار و کارکنان دهیاری در حین انجام وظیفه یا به سبب آن در حکم، توهین به مستخدمین رسمی دولت است و مرتکب به مجازات‌های مقرر در قوانین کیفری محکوم می‌شود.

ماده ۳۸- سد معابر عمومی، اشغال معابر و اماکن عمومی و استفاده غیرمجاز از آنها برای کسب، سکنی یا هر عنوان دیگری ممنوع می‌باشد و دهیاری مکلف است در محدوده و حریم روستا یا مجموعه‌ای از روستاهای تحت پوشش، از آن جلوگیری و در رفع موانع موجود و آزاد نمودن معابر و اماکن مذکور به وسیله مأموران دهیاری و یا ضابطین دادگستری به درخواست دهیار و دستور دادستان یا نماینده وی اقدام کند. مأموران دهیاری در امور مربوط به مدیریت و انتظام پسماندها پس از آنکه تحت تعلیم دادستانی قرار گرفتند در حکم ضابطین دادگستری می‌باشند.

فصل هشتم - معماری و عمران روستایی

ماده ۳۹- کوچه‌های عمومی، میدان‌ها، پیاده‌روها، خیابان‌ها، معابر، باغهای عمومی، آرامستان‌های عمومی، درختهای معابر عمومی واقع در محدوده هر روستا که مورد استفاده عموم بوده و به صورت غیر وقف هستند، اموال عمومی محسوب و در مالکیت دهیاری است.

ماده ۴۰- به منظور حفظ ماهیت روستا و ساماندهی سیما و منظر روستاها مطابق با الگوی اسلامی - ایرانی و معماری بومی، وزارتخانه‌های راه و شهرسازی و کشور و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی موظفند ظرف شش ماه پس از تصویب این قانون، اصول، مقررات و دستورالعمل‌های لازم را در ابعاد کلان و خرد طراحی کالبدی روستایی تدوین و به تصویب شورای عالی شهرسازی و معماری برسانند. مصوبه مذکور برای کلیه دستگاههای اجرایی و اشخاص حقیقی و حقوقی ذی‌ربط شامل بنیاد مسکن انقلاب اسلامی، دهیاری‌ها و شوراهای اسلامی و کلیه مالکان و سازندگان لازم‌الاجراء است.

ماده ۴۱- ادارات ثبت اسناد و دادگاهها مکلفند عمل تفکیک و افراز اراضی محدوده روستا را مطابق با طرح هادی روستا و طبق نقشه‌ای انجام دهند که قبلاً به تأیید بنیاد مسکن انقلاب اسلامی رسیده باشد. نقشه‌ای که مالک برای تفکیک زمین خود تهیه می‌نماید و برای تأیید به دهیاری در قبال رسید تسلیم می‌کند، باید حداکثر ظرف یک‌ماه از طرف دهیاری تعیین تکلیف شود و پس از پرداخت عوارض مربوطه از سوی مالک، دهیاری نسبت به صدور مجوز اقدام نماید. در صورتی که در موعد مذکور دهیاری تصمیم خود را به مالک اعلام ننماید مراجع مذکور مکلفند رأساً به ترتیب مقتضی عمل تفکیک را انجام دهند. معابر و خیابان‌ها و کوچه‌هایی که در اثر تفکیک اراضی برای دسترسی بین قطعات تفکیکی ایجاد می‌شود متعلق به دهیاری است و دهیاری در مقابل آن هیچ وجهی به صاحب آن پرداخت نمی‌کند.

ماده ۴۲- دفاتر اسناد رسمی مکلفند قبل از انجام معامله، مفاسح‌حساب عوارض ملک مورد معامله را کتباً از دهیاری خواستار شوند و دهیاری موظف است ظرف ده روز پس از وصول نامه دفترخانه اسناد رسمی مفاسح‌حساب را ارسال یا میزان بدهی ملک را به دفترخانه اعلام دارد. مالک ملزم است عوارض تعیین شده از طرف دهیاری را برای انجام معامله پرداخت نماید و اگر به تشخیص دهیاری اعتراض داشته باشد مبلغ تعیین شده از طرف دهیاری را در صندوق ثبت یا دادگستری تودیع نموده و رسید ثبت به منزله مفاسح‌حساب تلقی و معامله انجام خواهد شد. صندوق ثبت و یا

دادگستری مکلف است صورتی از مشخصات کامل تودیع کنندگان عوارض و ملک مورد معامله را بلافاصله بعد از تودیع به دهیاری ارسال دارد و به محض اعلام دهیاری مستند به رأی کمیسیون ماده (۲۶) یا توافق و یا انصراف کتبی مالک از اعتراض، مبلغ تودیع شده را به نام هر مؤدی به تفکیک به حساب بانکی دهیاری پرداخت کند و هرگاه کمیسیون مزبور اعتراض مالک را کلاً یا بعضاً وارد تشخیص دهد، صندوق ثبت یا دادگستری تمام یا قسمتی از وجه تودیع شده را حسب مورد به مالک مسترد می‌دارد.

ماده ۴۳- کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی موظفند هزینه هرگونه خرابی و زیانی را که در اثر اقدامات عمرانی و خدماتی خود به آسفالت، سنگفرش یا ساختمان معابر عمومی در محدوده و حریم روستا یا مجموعه‌ای از روستاهای تحت پوشش دهیاری وارد می‌آورند، در مدت مناسبی که توسط دهیاری تعیین می‌شود ترمیم یا پرداخت نمایند. این قبیل اقدامات باید با موافقت کتبی دهیاری انجام گیرد.

تبصره- در صورتی که اشخاص حقیقی و حقوقی اقدام کننده در مدت تعیین شده خرابی را ترمیم نمایند و به وضع اول در نیاورند، دهیاری نسبت به ترمیم خرابی اقدام و هزینه آن را به اضافه ده درصد (۱۰٪) به عنوان جریمه از افراد مذکور وصول می‌نمایند. این هزینه در حکم عوارض است و طبق نظر کمیسیون ماده (۲۶) با صدور اجرائیه قابل برداشت می‌باشد. کلیه مسئولیت مدنی ناشی از تخلف اجرای این ماده برعهده اقدام کننده است.

ماده ۴۴- تمامی مالکین اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی مکلفند قبل از احداث هرگونه بنا، تأسیسات، عملیات عمرانی در محدوده روستا از دهیاری پروانه ساخت اخذ نمایند و در تمام مدت احداث بنا و تأسیسات برای ارائه به مأموران، آن را در محل نگهداری کنند.

دهیاری‌ها موظفند به وسیله مأموران خود رأساً و بدون مراجعه به مراجع قضائی از هرگونه عملیات عمرانی و ساختمانی بدون پروانه و یا مغایر با مفاد آن جلوگیری نمایند. نیروی انتظامی مکلف است بدون فوت وقت در مواردی که به تشخیص دهیار امکان مقاومت در برابر جلوگیری از ساخت و ساز غیرمجاز وجود دارد، همکاری لازم را حسب درخواست دهیاری به عمل آورد.

تبصره ۱- جلوگیری از عملیات عمرانی و ساختمانی مربوط به احداث بنا و تأسیسات از نظر این قانون عبارت است از توقیف مصالح ساختمانی پای کار و ابزار و وسایل ساختمانی و غیره و نیز پلمب کردن بنا یا تأسیسات احداث شده به وسیله سیم سرب یا تیغه‌بندی یا حصارکشی و یا ایجاد موانع در مدخل ورودی آنها در هر

مرحله‌ای که باشند. هزینه پلمب اعم از سیم سرب، تیغه‌بندی و نظایر آن برابر تعرفه مصوب شورای بخش از مالک یا صاحب پروانه ساختمانی اخذ می‌گردد.

تبصره ۲- دهیاری موظف است در صورت عدم رفع تخلف حداکثر ظرف ده روز مراتب را به همراه پرونده به کمیسیون مرکب از بخشدار، قاضی دادگستری، نماینده بنیاد مسکن انقلاب اسلامی شهرستان، یک عضو شورای اسلامی بخش و یک عضو شورای اسلامی روستا که در بخشداری تشکیل می‌گردد، اعلام نماید. کمیسیون با حضور کلیه اعضاء رسمیت می‌یابد و رأی اکثریت معتبر است و نظرات، در صورتجلسه قید می‌شود. آراء کمیسیون باید مستدل و مستند به مواد قانونی و اصولی باشد که طبق آن صادر شده است.

تبصره ۳- مرجع تجدیدنظر از رأی کمیسیون، شورایی متشکل از فرماندار، رئیس دادگستری شهرستان و عضو شورای اسلامی شهرستان است. تصمیم شورای مذکور قطعی و لازم‌الاجراء است.

تبصره ۴- کمیسیون پس از وصول پرونده و اتمام مهلت بیست روزه پاسخ‌گویی توسط مالک یا ذی‌نفع با توجه به دفاعیات مکتوب مالک یا ذی‌نفع یا نماینده قانونی وی، مکلف است موضوع را مورد رسیدگی قرار داده و حداکثر ظرف پانزده روز رأی مقتضی را صادر نماید. این رأی ظرف حداکثر بیست روز از تاریخ ابلاغ، توسط ذی‌نفع یا دهیاری قابل اعتراض می‌باشد. کمیسیون می‌تواند از ذی‌نفع یا نماینده قانونی وی دعوت نماید در جلسه رسیدگی حضور به هم رسانند.

تبصره ۵- کمیسیون موضوع تبصره (۳) این ماده، حسب مورد و با توجه به طرحهای توسعه و عمران محلی، ناحیه‌ای و ملی یا مقررات مربوط به احداث بنا و تأسیسات در خارج از محدوده و حریم شهرها و شهرک‌ها و طرحهای توسعه پایدار روستایی (هادی روستا)، میزان تخلف انجام شده، موقعیت ملک و نوع استفاده از بنا نسبت به صدور رأی قلع بنا و تأسیسات یا اخذ جریمه نقدی (در صورتی که اصول فنی رعایت شده باشد) به شرح زیر تصمیم می‌گیرد:

الف- درمورد ساختمان‌های مسکونی، یک تا چهار برابر ارزش معاملاتی

ساختمان

ب- درمورد ساختمان‌های تجاری، پنج تا ده برابر ارزش معاملاتی ساختمان یا

یک‌ونیم برابر ارزش سرقفلی مشروط بر برخورداری ساختمان از ارزش سرقفلی

تبصره- در مورد بند(ب) مبلغ بیشتر، اخذ می‌شود.

پ- درمورد سایر ساختمان‌ها و تأسیسات برحسب نوع استفاده، از دو تا پنج

برابر ارزش معاملاتی

تبصره ۶- در مواردی که کمیسیون به قلع تمام یا قسمتی از بنا و تأسیسات نظر دهد، مهلت مناسبی که بیشتر از دو ماه نخواهد بود توسط کمیسیون برای اجرای رأی تعیین و به نحو مقتضی به ذی‌نفع یا مالک یا نماینده قانونی وی اعلام می‌شود.

تبصره ۷- در مواردی که مالک یا ذی‌نفع یا نماینده قانونی وی از پرداخت جریمه صادره خودداری کند، دهیاری مربوط مکلف است از طریق صدور اجرائیه، مطابق مقررات اسناد ثبتی لازم الاجراء مطالبات خود را وصول نماید.

تبصره ۸- مرجع صدور پروانه موظف است پس از اخذ جریمه و عوارض قانونی، حداکثر ظرف یک‌ماه گواهی عدم خلاف یا پایان‌کار را صادر نماید.

تبصره ۹- سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و دفاتر اسناد رسمی موظفند قبل از صدور سند مالکیت هرگونه معامله در مورد ابنیه و تأسیسات احدائی، گواهی پایان‌کار ساختمانی و در مورد ابنیه و تأسیسات ناتمام، گواهی عدم خلاف ساختمانی را که توسط دهیاری صادر گردیده، از مالک یا ذی‌نفع مطالبه و در پرونده مربوط بایگانی نمایند.

تبصره ۱۰- عوارض و جریمه‌های نقدی موضوع این قانون حسب مورد به حساب دهیاری مربوط واریز و همه ساله در بودجه سالانه دهیاری منظور و مطابق آن هزینه می‌شود.

تبصره ۱۱- آیین‌نامه اجرائی این ماده شامل فرایند تشکیل و رسیدگی کمیسیون و سایر مقررات مربوطه توسط وزارت کشور با همکاری شورای عالی استان‌ها تهیه می‌شود و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

ماده ۴۵- دستگاههای دولتی و سایر نهادها موظفند در کلیه روستاهایی که به تأیید سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و صنایع دستی، دارای جاذبه گردشگری می‌باشند، نیروی انسانی، تجهیزات، اماکن و غیره را که به تشخیص کمیته برنامه‌ریزی شهرستان مازاد باشد، به‌طور رایگان در اختیار دهیاری مربوطه قرار دهند.

ماده ۴۶- نظارت حاکمیتی بر دهیاری‌ها و نظارت کلی بر حسن اجرای این قانون بر عهده سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های وزارت کشور، نظارت بر امور فنی دهیاری‌ها بر عهده بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و نظارت مالی-اداری آنها بر عهده شورای عالی استانها است. این نهادها موظفند هر شش ماه یکبار گزارش عملکرد و اقدامات انجام شده دهیاری‌ها را به کمیسیون شوراها و امور داخلی کشور ارائه کنند.

ماده ۴۷- از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این قانون، قانون تأسیس دهیاری‌های خودکفا در روستاهای کشور مصوب ۱۳۷۷/۴/۱۴ لغو می‌گردد.

اسامی و امضاء پیشنهاد دهندگان

ردیف	نام و نام خانوادگی	حوزه انتخابیه	امضاء
۱	محمد حسن فرضی	تهران	
۲	محمد صمد گلپایگانی	تهران	
۳	صدیق بهرامی	اردبیل، میهن، شیر و سرخس	
۴	آبشار قزوینی	آبشار قزوینی	
۵	فریدون مرادزاده	تهران	
۶	رئیس الاحرار	تهران	
۷	محمد رفیعی	تهران	
۸	سید مجتهد میرزایی	تهران	
۹	اکتبر حضرتی	تهران	
۱۰	عباس افشاری	تهران	
۱۱	سید مجتهد میرزایی	تهران	
۱۲	بهرام یارسانی	تهران	
۱۳	محمد رفیعی	تهران	
۱۴	محمد رفیعی	تهران	
۱۵	سید مجتهد میرزایی	تهران	
۱۶	محمد رفیعی	تهران	
۱۷	محمد مهدی برومند	برودشت - ارسنجان	
۱۸	سید ناصر میرزایی	فلاورجان	
۱۹	علی شرفی	تهران	
۲۰	سید ناصر میرزایی	تهران	

۱۹	بیت سبک	آ. س. ک.
۲۰	محمد حسین قزوینی	آ. س. ک. - تهران
۲۱	محمد رفعتی	فخراست
۲۲	بهر خلیلی	فخرک - کد سر
۲۳	ابوالفضل ابوتراب	فخرک - کد سر
۲۴	محمد قزوینی	فخرک - کد سر
۲۵	محمد قزوینی	فخرک - کد سر
۲۶	محمد قزوینی	فخرک - کد سر
۲۷	محمد قزوینی	فخرک - کد سر
۲۸	محمد قزوینی	فخرک - کد سر
۲۹	محمد قزوینی	فخرک - کد سر
۳۰	محمد قزوینی	فخرک - کد سر
۳۱	محمد قزوینی	فخرک - کد سر
۳۲	محمد قزوینی	فخرک - کد سر
۳۳	محمد قزوینی	فخرک - کد سر
۳۴	محمد قزوینی	فخرک - کد سر
۳۵	محمد قزوینی	فخرک - کد سر
۳۶	محمد قزوینی	فخرک - کد سر
۳۷	محمد قزوینی	فخرک - کد سر
۳۸	محمد قزوینی	فخرک - کد سر

